

გაზათი გამოძის
1930 წლის 5
ივნისი

samtrediis.macne@mail.ru

მაცნე

სამთრიალი

N27 (9207)

30 დეკემბერი. 2016 წელი

ვაგი 50 თათრი

ურაზონასის აუქტონის
“ურაზონის”
საკუთრივო ჩუქაზე

6

შემოსილ დღეს
გიროცავა!

2

2

“გადამონმე შენი თავი
ამომჩეველთა ეხთიან სიაში”

1 ოქტომბერი
მოხუცთა
საერთაშორისო
დღეა!

ეამაბნევლად ეასმელი
შეკითხვების ავალიაკვად

9

7

სამოქალაქო საზოგადოების
განვითარებაზე წვდილ
წარმატება უდი
სამოქალაქო ჯარის

4

მიკოლოთ
გააზიარეთ,
სნობი
გადანუჯუცოფა

“...რა ჰარგად
გვიცხოვდიარ”

2

10

ინტერესი სპორტი აკადემიუმისამი ღიღია

ინტერვიუ სპორტის აქტორთან ერების განვითარების შესახებ

მე-12 საჯარო სკოლის შენობაში სპორტული აკრობატიკის სკექცია მუშაობს. უკვე სამი წელია, სამტრედიელ ბავშვებს შეუძლიათ სპორტის ამ სახეობას სრულიად უსასყიდლოდ დაეუფლონ. სამტრედის მუნიციპალიტეტის კომპლექს-ური სპორტული სკოლა ამის სამუალებას აძლევს ჩვენს თნაქალაქელებს.

“დღესდღობით 20-25 ბაზუა, საერთოდ, ჯგუფი 12 ბაზუისგან იქმნება. როგორც ხედავთ, ინტერესი ძალაში დიდია და კინგირობ, კიდევ მოგვემატებიან მსურველები. არის პერსპექტივა იმისა, გაფართოვდეს დარბაზიც და მოგვემატოს საჭირო ინვენტარიც”. – გვეუძნება სპორტის ამ სახეობის მწვრთნელ-მაწავლებელი იური კორნაძე. მეცადინეობა კვირაში სამ დღეს მიღდიანეობს.

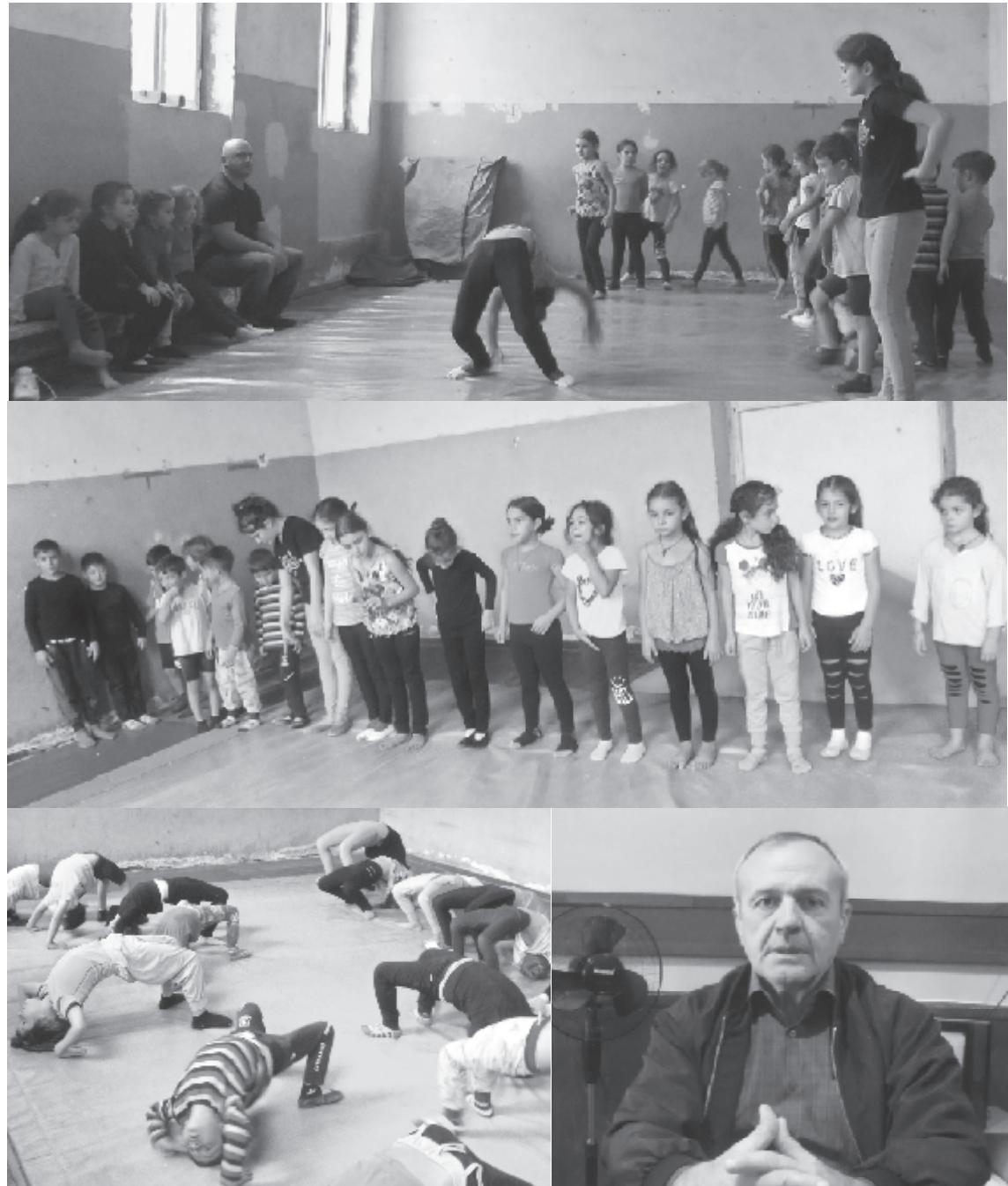
თური კორძაბეჭ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის აკადემიის დამთავრების შემდეგ დადგინდა ხანი ცდილობდა ამ ჯგუფის ჩამოყალიბებას. ვიდრე ამ საქმეს დაიწყებდა, სპორტულ აკრძალულობაში მოსწავლეებს ჯერ ერთ-ერთ ინსტიტუტში, შემდეგ კი, კინო-ვიდეო-ბაზებს კოლეჯში აგარკიშებდა, ამჯერად, შე-12 სკოლაში ავარკვაშებს.

“სამტრედიაში სპორტის ამ სახეობის ჯგუფის ჩამოყალიბებაში დაგვეხმარენ კომპლექსური სპორტული სკოლის წარმომადგენლობი ივანე კილტავა, კაჭო დვალიშვილი და სხვები. მათი იმდე გვაქვს და მჯერა ცელაფერი კარგად იქნება”.
— ამბობს ბატონი იური.

დავითერუსძით, ახლო წარსულში რამდენად დაიდა წარმატებისათვის მიუღწევათ ჩვენს მუნიციპალიტეტში სპორტის ამ წარმომადგენლებს.

“სამტრედიაში 10 წლის წინ იყო ჯგუფი ჩამოყალიბებული სპორტის ამ სახეობაში, მდრწევებიც ჰქონდათ, საქართველოს მასტერათ და რაიონული მასტერაბით გვყოლია ჩემპიონები, გვინდა, გაგრძელდეს ეს ტრადიცია კვლავც”. – აკაკი ქარაძე, იური ქორმაძე.

კარ, სპორტული აკრობატების ჯგუფი უკვე ფუნქციონირებდა, როცა მე ჩემი საქმიანობის განხორციელებას შევუდექი. იური კორძაძეს შორიდან ვიცხობდი, როგორც სპორტის მუშაქს, არ ვიცოდ, თუ ახელი თავდაბეჭული იყო თავისი საქმისაღმი, ასე ორგანიზებულად აკეთებდა საქმეს. ჩვენი სამსახურის უკანქციაა, ხელი შეუწყოთ სპორტის ყველა სახეობის ჯგუფებს. მუდამ დავდივართ და ვამოწმებთ ადგილებზე ამ ჯგუფებში მუშაობის ხარისხს, ბავშვების დასწრებას და ა. შ. იური კორძაძის მუშაობით ძალად კამაფორილნი დაგრჩით. განცვითორებულნი ვართ, ასეთ პატარა სივრცეში როგორ ახერხებს სპორტის ეს ურთილესი სახეობა მოსწავლეებს შეაყვაროს. მათ მართლაც სჭირდებათ მეტი კურადღება და სათანადო ინვენტარი, იური არ იშურებს ძალ-ღონებს. ამასწინათ მნი გვთხოვა, ფორმები თავისი პატარა მოსწავლეებისათვის, ჩვენ მართლაც შევუძნოთ ფორმები ბავშვებს და ერთ-ერთი საჯებბუროთ მატჩის შესვენებაზე მისმა მოსწავლეებმა რამდენიმე წუთინი მონახახი აჩვენებს, რითაც კამაფორილნი დარჩინ მშობლებიც და მაყურებლებიც. კვლავაც განაგრძობს იური თავის საქმიანობას ერთგულად და კარგად, ჩვენც მის გვერდით ვიქნებით, რომ მეტად შევუწყოთ ხელი ჩვენთან სპორტის ამ სახეობის განვითარებას, რომ თავის აღსაზრდელებთან ერთად უკეთეს შეღეგვს მიაღწიონ, ამასთანავე იყოს ბავშვების მასიური ჩართულობაც.

ԵԱՌԱ ԵԱՅՑՈՐԾՈՒՅԹ

ଓଡ଼ିଆ ଉତ୍ତରପାଇଶ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପଦାର୍ଥ

ԱՏԵԼ ԱԺՀԵՐԱԾՈՅ.

ეს პატარა ალისფერულსახვევიანი ბიჭი არამარტო საქართველოში, საფრანგეთში ცნობილი პროვენება, „სამტრედიის მცნეში“ ფეხადგმული, ჩვენი ბაზუკი წარადება.

ବୁଦ୍ଧ ରାଜ୍ୟରେ କେବଳ ଗ୍ରହିତ୍ବ
ନା ମାତ୍ର ମୋଲ୍ଦ୍ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଶେ
ଶାକ୍ତ୍ଯ ଏବଂ ମିଳା ମହିଦ୍ଵାରା
ଦୂରିର ରାଜିନୀତି ମହିଦ୍ଵାରା
ଦୂରି ପିତ୍ତ୍ୱରେ ଉପରେ ଉପରେ
ଦୂରି କାହିଁକିମୁଣ୍ଡିଲୁ କାହିଁକିମୁଣ୍ଡିଲୁ
ଦୂରି କାହିଁକିମୁଣ୍ଡିଲୁ କାହିଁକିମୁଣ୍ଡିଲୁ

Ամյարած յօ, Ամյարած ընդունելու ժամանակաշրջանում առաջին հաջող շախմատական մասնակից է դարձել Հայաստանի ազգային շախմատի վարչության պատվավոր քահանա Արմեն Մանուկյանը:

Հայոց պատմություն

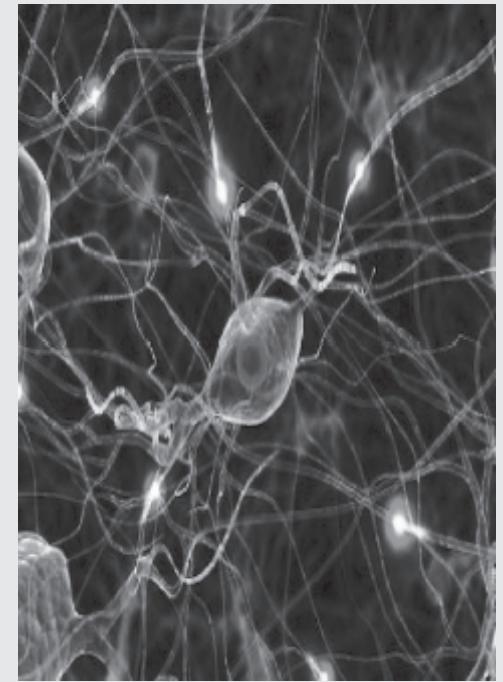
ლეიტონი კარელით სახელმწიფო ეუველაცე გავევეს კაქაჩილებენ

მეცნიერები გეგმვებ დეროვანი უჯრედების საშუალებით პერსესის დავადების მეურნალობას. ეს ძალიან გავრცელებული დაავადება და ბარაჟის ძლის თავის სისხლის მომარაგებას დარღვევითა განპირობებული. მურნალობის ახლო მეთოდი ბაზურების ინვალიდობისაკან იხსნის.

მეცნიერებამ უკვე წარმატებულად გამოიყენეს დეროვანი უკ-რედები მოზრდილებში ბარძავის ძვლის ასევატიური ნერჩისის მეურნალობისთვის. ისინი მეღოვნებენ პერტესის დაკადებით და-აკადებული ბავშვების დახმარებას, რაღგანაც ეს ორი პათოლოგია ერთმანეთის მსახვესია.

სპეციალისტები იყენებენ პაციენტის თემის ძვლიდან აღებულ დეროვან უჯრედებს, რის შემდგებაც ექიმები იღებენ კონკრეტურა-ტს და ნერგავნ პაციენტის დაზიანებულ ძვალში. პროცედურა დახმოწერათ ერთი საათი გრძელდება.

აქმდე პაციენტებს, ართონის განვითარების თავიდან ასაცი-
ლებლად, ძვლის ნაწილს აშორებდნენ, თუმცა ამ ოპერაციას ბევ-
რი მინესი გააჩნია. სპეციალისტები დარწმუნებულები არან, რომ
აღნიშვნული მეთოდით მკურნალობა გვიაღებით უფრო ეფექტური
იქნება.

მეცნიერების ღასტანით, ოკეანეში უჩოპიცელი ღავაღებები ვჩეცელება

გლობალური დათბობების გამო, ოკეანეში ისეთი დავადებები ვრცელდება, რომლებიც ცხოველებისა და ადამიანების ჯანმრთელობას საფრთხის ქვეშ აყენებს. “ბიბისის” ცნობით, აღნიშვნულ დასკვნამდე 80 მეტრის მსოფლიოს 12 ქვეყნიდან ბუნებისა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს აღმირის მიერ ჩატარდათ კონკრეტული დარღვევებში შეივა.

ბუჟებისა და ბუჟებრივი რესურსების დაცვის საკონსალტოსთვის კუნძირის მიერ ჩატარებული კვლევის ფარგლები მიეკუთხდა. მეცნიერების დასკანის თანახმად, 1970-იანი წლებიდან მსოფლიო ოკეანებმა პლანეტის ტემპერატურის ზრდის 93% შთანთქა, ანუ გლობალური დათბობის პროცესში დედამიწის „ფარი“ გახდა. თუმცა, ამან იყენის ბინალერების ცხოვრების სისტემა სრულად შეცვალა. კლიმატის ცვლილებებიდან გამომდინარე, პლანეტონებმა, მედუზებმ, წყლის კუნძირების ზოგიერთმა სახეობამ იმ წლებში გადაინაცვლეს, რომლებიც მათვის სრულად უცხო იყო. ამ პროცესების გამო თევზჭერის ჩვეული არეალიც იცვლება, რაც მსოფლიო სასურსათო უსაფრთხოებას ნაშინის ქვეშ აყენებს, მეცნიერთა განმარტებით, მთავარი პრობლემა ისაა, რომ ოკეანეში ტროპიკული დაავადებები ვრცელდება, რაც ადამიანებს სერიოზულ საფრთხეს შეუქმნის.

საქართველომ საექითაშორისო კონფერენციას უმასპინძლა

ამ დღეებში საქართველომ უმასპინძლა პერალდებისა და ვერსიოლოგიის საერთაშორისო კონფერენციას. მოვლენასთან დაკავშირებით უპრინანა გავიხსენოთ ქართული დროშის ისტორიას.

ჩევნო წელთაღრიცხვით 450-60 წლებში მეუე ვახტაგმა შემოიღო ერთანი საქართველოს სახელმწიფო დროშა, რომელსაც “ჯური პატიოსნის” ერქვა. ამ დროშის მთავარი ჯვრის ნიშანი “ქანი” ოთხნარად იყოთხება:

1. ქრისტეს ჯვარი, ანუ ჯვარი პატიოსნი.

2. ქრისტე ღმერთი.

3. ქვეყნა.

4. ყოველი ქართლი.

გავაერთიანოთ ოთხივე და მივიღებთ შემდეგს:

“ჯური პატიოსნის” ანუ ქრისტეს ჯვრისა და ქრისტე ღმერთის ქვეყნა ქოვლისა ქართლისა – ოთხივე კუთხით ჯვარი სწერია:

მემატიანეთა მიხედვით ხუთჯვრიან დროშას სწორედ ამიტომ ეწოდება “ჯური პატიოსნის”.

“ჯური პატიოსნის მცხეთის მთაზე ჩევნო წელთაღრიცხვის 326 წელს აღიმართა, რაც მაუწყებელი იყო საქართველოს გაქისტიანების პროცესის დასრულებისა.

“ჯური პატიოსნის” გარშემო აშენდა მცხეთის ჯვრის ეკლესიაც, რომელსაც ასევე ეწოდა “ჯური პატიოსნის”.

ჯვრის ეკლესის მშენებლობა 602 წელს დასრულდა.

ვახტაგ გორგასალმა გააერთიანა საქართველო.

დღეების წელთაღრიცხვი დროშა სწორედ ვახტაგ გორგასალის დროში, იგი უკველესი სახელმწიფო დროშა მოელ მსოფლიოში.

რაც შეეხება თბილისში ჩატარებულ კონფერენციას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს და კადევ ერთ წინ გადადმულ ნაბიჯად შეიძლება ჩათვალოს სახელმწიფოებრივი ცნობიერების კუთხით.

ლუკა გამახავა

რატომ აქვთ ეპიმებს ცუდი კალიბრაცია

ექიმის გაუგებარ და მნელად გასაძრევ კალიბრაციას სავსებით გასაგები მზებები აქვს, რადგნაც პატიონტის ავადმოფობის ისტორიის შევსება და გაფორმება. წარმოადგნენ ფიველდღიურ, ერთფეროვან, რეტრიულ სამუშაოს, რომელიც მოითხოვს სტანდარტული წესების შესრულებას.

დროთა გნმავლობაში ექიმის კალიგრაფია უარესად, მაგრამ ეს სულაც არ მოქმედებს ფოქსირებული ინფორმაციის ხარისხში. მდგრადარებოს აროულებს პაციენტის მიღების დროის ნორმისუბაც (საშუალო 15 წუთი). მითითებულ ინტერვალში ექიმი ვალდებულია, გასინჯოს, მოუსმინოს პაციენტს, შეავსოს მისი მდგრადარება, გაანალიზოს სიმპტომები, დასვას დაგნოზი, გააკეთოს დასკნება, დანაშნოს მკურნალობა და ავადმოფობის ისტორიაში ან სამედიცინო ანგეტაში გააჭიროს სრულფასოვანი ჩანაწერი.

დიდი დატვირთვის პირობებში, რომლის დროს უცირკველია ამოუნა საშედეციმ დამბარების (კონსულტაციის) გაწევა, კალიგრაფია გადადის მეორე პლანზე. ექიმის ნაწერის გაურკვევლობის ხარისხი პირდაპირ კორელირებს მის სამუშაო სტაჟია და სპეციალიზაციასთან.

ფანჯიიძის ქუჩაზე მცხოვრები მეზობლები თანაუგრძნობენ ელგუჯა კაჭარავას და ნატო გოგიშვილს, დედისა და დედამთილის ქალბატონის.

ცადის

გარდაცვალების გამო.

ბადრი გაშავიძე და ანზორ ასათიანი ოჯახებით თანაუგრძნობენ ელგუჯა კაჭარავას და დავით გოგიშვილის ოჯახებს ქალბატონის.

ცადის

გარდაცვალების გამო.

ლილებისა მიმართ განაცხადა!

თითქოს გუშინ იყო უვალაფერი, არადა 8 წელი გავიდა თქვენი გარდაცვალებიდან.

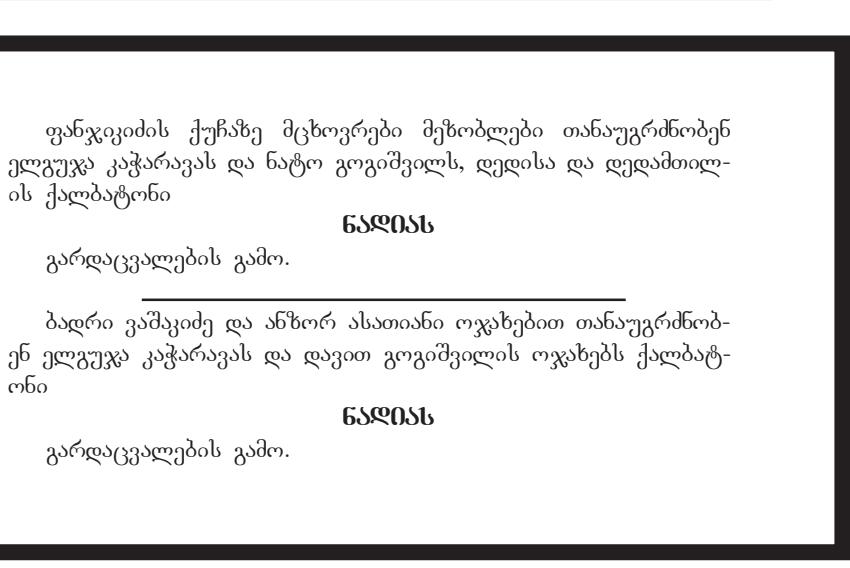
ცრუმლს ცრუმლი, სევდას სევდა ემატება.

დროის სვლასთან ერთად უფრო გაუსაძლიასა უთქვენობა.

დღე არ არის თქვენი მოგონების გარეშე.

ნათელში იყავით ჩევნო ქვირფასო ადამიანებო. ვლოცელობთ თქვენი სპეციალისტების შეკვებისათვის.

მაცხოველი

ნელი რობაპიმის განაცხადა

ორმოცი დღე გავიდა, რაც ჩვენგან წახვედი, ძალიან გვიპირს უშენობა. ძნელად საფიქრალია, რომ ჩვენთან აღარ ხარ, ჩვენო საყვარელო და საფიცარო დაიღო. თქვენ უნიკალური ქალბატონი იყავით, განგებისგნ უხვად დაჯილდოებული ნიჭიერებით. იდეალური დედა, მეუღლე, ადამიანი პოზიტივი – ასე გაგისხებით ფერდა, ვისაც კი თქვენთან პქონია ურთიერთობა. ძალიან წენარად და ჩუმად წახვედით ამ ქვენიდან. დიდი ენერგიისა და კაცომოვარეობის მეონე ქალბატონი. უმწვევლო, თავმდაბალი, ფველს მოსიყვარულე. განსაკუთრებით გამოირჩეოდა დედმამიშვილებიც შენი სიბორთი, განათლებითაც კი, რაც მთელი სიცოცხლის მანძილზე ჩანდა შენს მოგვაწორდაში.

დირსეული კვალი დატოვე სამტრედიის რაიონის ისტორიაშიც სოფლის მეურნეობის დაწარმოსილმა ქალბატონმა. მეშაობდა ძამის სოფლის მეურნეობაში დირექტორის მოადგილე. ბოლო 25 წელია კი გადახვედი თბილიში და მუშაობდი ფინანსთა სამინისტროში მთავარ სპეციალისტად. ფველასთან თავისუფალი და ამხანაგური იყავი, ნებისმიერის გაჭირება შეგვძლო გულთან მიგეტანა და შესაძლებლობის ფარგლებში დახმარებოდო.

ბუმბულად გქონდეს ეს მიწა, რაც შე გულტე გაყრია. ღმერთმა ნათელი დაგიმეოდროს. გჯეროდეს ის, რომ არასოდეს დაგივიწყებით.

ახალ გადაცვალების დაზი გადი და ნაზი რობაპიმის გარდაცვალების გამო.

გაზით “სამტრედიის მაცნეს” რედაქცია თანაუგრძნობს თეა ბაბუნაშვილს დედის, ქალბატონი

ია სტარუა-ბაბუნაშვილის

გარდაცვალების გამო.

ნათელა გელეოშვილი თანაუგრძნობს თეა ბაბუნაშვილს დედის, ქალბატონი

ია სტარუა-ბაბუნაშვილის

გარდაცვალების გამო.

მავალა ჩირგაძე თანაუგრძნობს თეა ბაბუნაშვილს დედის, ქალბატონი

ია სტარუა-ბაბუნაშვილის

გარდაცვალების გამო.

მობილური მონიტორის მობილური შესაძლოა სიბრძნის გამოინვითოს

მეცნიერები მყაცრად აფრთხილებინ სინელექტი ტელეფონებისა და პლანშეტების მომხმარებლებს – ეს მეტად მავნებელი და საზიანო! დაფიქსირებულია სიბრძნის არი შემოხვევა, არივე მათგანი ქალბატონია. როგორც ცნობილი გახდა, ერთ-ერთი ძირის წინ მარცხნა თვალით საათობით უმშერდა მობილური მოწყობილობის ერანს, მარჯვენა თვალი კი ბალიშით ჰქონდა დაფარული. შედეგად დაზარალდა სწორედ მარცხნა თვალი.

მეორე ქალბატონი ეცნობოდა სიახლეებს, როგორც კი ელვიდებოდა გამოხიასას, ინფორმაციას ისიც ერთი თვალით კითხულობდა. შედეგად ერთი თვალის ბაზერა აღაპტირდა (შეგება განიცადა) სინელექტისან, მეორისა კი სინათლესთან, რომელიც კაშაში ეკრანიდან ირეკლებოდა. ბაზერა, საზოგადოდ, უჭირავნესი მექანიზმია, რომელიც მუდმივად გადაეწყობა ხოლმე ცვლადი პირობების შესაბამისად. სიტუაციაში გასარგევად

მეცნიერებმა ქალებს სთხოვეს მოწყობილობებისთვის მხოლოდ მარცხნა თვალით შექედათ, შემდეგ მხოლოდ მარჯვენათი. აღმოჩნდა, რომ ერთ-ერთი თვალი გარგებული დროით დაბრმავებული იყო. ეს იყო ის თვალი, რომელიც ეკრანს უმშერდა. მეცნიერთა დასკვნები სხვა ექსპერიმენტებითაც გამოყრდა – აღამანი ბნელ ოთახში შედიოდა ცალთვალდასუჭული, უმშერდა მობილურის კაშაში ეკრანს 20 წუთის განავლობაში, შემდეგ კი თიშავდა ტელეფონს. შედეგად თვალი, რომელიც ეკრანს უცქერდა, სინათლის ცვლილებისადმი ცუდად აღაპტირდა.

ასე რომ, ნუ შეუქმნით საფრთხეს მხედველობას!

კორეელებმა კომპოსტოს კერძისგან ანტიბიოტიკი შექმნეს

კორეელმა მეცნიერმა კორეელების ნაციონალური კერძის, კომჩისგან რძის ფერმენტის გამოყოფის გამო ანტიბიოტული ბეტტიდების მასობრივი წარმოების შეიმუშავეს.

ლაბორატორიაში, რომელსაც მცკობითლოგიის პროფესორი კანგი ხელმძღვანელობს, შეკლებართა ჯგუფმა რძის ფერმენტის გენეტიკური ანალიზისას აღმოჩნდა უნიკალური ანტიბიოტიკი, რომელსაც მედიოცინი უწოდეს.

მეცნიერთა მიზანი, ახალი ანტიბიოტიკი ანალიზურების ბაქტერიების, რომელ ებიც კევდით ინტენსიურაციას იწვევს. რაცი საკეცია პროდუქტისაგან გამოყოფილი ანტიბიოტიკი ადამიანის თრგანიშმისითვის უსაფრთხოა, ის წარმატებით ჩანაცემებს აქმდე არსებულ ტოქსიკურ პრეპარატებს, მით უფრო, რომ ბაქტერიებს მათ მიმართ მდგრადობა გამოიუშვა დათ.

ჯანმრთელობის სამსახურის 85 წლის მიზნის მისამართი

85

შოთა რამაზანი

მარტ ცამარის
ფოთო მანეურის ისტორია

მარტი თამაზის ასელ ინიციატივა!

დაბადების დღეს გილოცავთ, ჩვენო მარი, კარგ სწავლას, ნათელ, ბერი მომავალს გისურვებთ.
უფალმა დაგლოცის, გაგაძლიეროს!

მარტი, მარტი მანეურის ისტორია

ანალი მიმართ!

ჩვენო ლამაზო, თბილო და საცვარელო ანანო, გილოცავთ ამ ლამაზ დღეს. გისურვებთ ცხრათვალა მზეს, ცის მუქის კველა ფერს, სიხარულს, სიცვარულს ბევრს და კიდევ გისურვებთ უზომოდ უყვარდე დმერთს.

“ცისარტყელა უცისესდა, მიებჯინა კლდეს...
თოლლიები ზღვის ნაირზე ნახად კრავენ წრეს,
წვიმას იწყებს და წვეთები უდიმან მზეს...
ეფერები და გილოცავთ დაბადების დღეს!”

მარტი და მანეური

რედაქტორის მისამართი:

სამთხევისა, რედაქტორის ქ. №6

ტელ: 790 391839

მაცნე

დირექტორი ბეჭან გრგია

მთავარი რედაქტორი ქთიანა ჭალია

გამომშვები რედაქტორი თემა პაპანაშვილი

პასუხისმგებელი მდივანი ლევან გაბრიაშვილი

კომპიუტერული უზრუნველყოფა მაგა ააპავა